SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Valnämnden

Sammanträdesdatum
2024-03-22

Beslutsinstans	Valnämnden, Lidköpings kommun
Datum och tid	Fredagen den 22 mars 2024, klockan 13:30 till 15:55.
Plats	Sammanträdesrum Kinnekulle i stadshuset.
Beslutande	
Ledamöter	Kenneth Lundell (S), vice ordförande (ordförande på sammanträdet) Birgitta Carlsson (M) Fredrik Kjellqvist (L) Rolf Larsson (C) Göran Kjörk (S)
Tjänstgörande ersättare	Ann-Carin Landström (V) ersättare för Göte Isaksson (S) Roger Persson (SD) ersättare för Anders Löfving (M) ordförande
Övriga närvarande	
Ersättare	David Reljanovic (MP)
Sekreterare	Linda Mattila
Övriga	Marika Norrman Kron, valsamordnare Ingela Lång, kommunikatör Kerstin Hedfors, kommunikatör
Justering	Protokollet signeras digitalt. Elektroniska underskrifter redovisas på sista sidan av protokollet samt noteras på respektive sida.
Justerade paragrafer	§§ 10-18
Ordförande	Kenneth Lundell (S)
Justerare	Rolf Larsson (C)
Tillkännagivande	Justeringen tillkännages på kommunens digitala anslagstavla.
Publiceringsperiod	2024-03-27 – 2024-04-18
Protokollets förvaringsplats	Kommunledningskontoret, kansli, stadshuset, Skaragatan 8.

Ärendelista

Paragraf	Ärende	Diarienummer	Sida
§ 10	Godkännande av dagordning		3
§ 11	Information om kommunikationsplan valet 2024	VAN 2023/17	4
§ 12	Information om Risk- och sårbarhetsanalys valet 2024	VAN 2023/18	5
§ 13	Information från valkansliet		6
§ 14	Utbildning valsäkerhet		7
§ 15	Ambulerande röstmottagning vid valet 2024	VAN 2023/22	8
§ 16	Hantering av valsedlar vid valet 2024	VAN 2023/20	9
§ 17	Ordning och förbud mot propaganda på röstmottagningsställe vid valet 2024	VAN 2024/2	10 - 11
§ 18	Övrigt		12

§ 10

Godkännande av dagordning

Valnämndens beslut

Valnämnden godkänner dagordningen för dagens sammanträde.

Sammanfattning av ärendet

Valnämnden har att godkänna dagordningen för dagens sammnanträde.

§ 11

Diarienummer VAN 2023/17

Information om kommunikationsplan valet 2024

Valnämndens beslut

Informationen anmäls till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunikatörerna Ingela Lång och Kerstin Hedfors informerar om kommunikationsplan inför EU-valet 2024. Syftet med kommunikationen är att röstberättigade i Lidköpings kommun ska få relevant och korrekt information för att kunna rösta. Alla röstberättigade ska känna till var och när de kan rösta och veta hur det går till att rösta. Informationen ska vara tillgänglig för alla.

Kommunikationen ska innehålla faktauppgifter om:

- Vad valet 2024 avser
- När valet äger rum och när förtidsröstningen är möjlig
- Var det går att rösta på valdagen och vid förtidsröstning
- Hur det går till att rösta och allmän information om valet via valmyndigheten.se

Information om EU-valet finns på lidkoping.se (med länk till valmyndigheten), och ska gå ut via sociala medier, intranätet, skickas ut till hushåll och annonseras i lokaltidning.

Länsstyrelsen meddelar att det finns risk för cyberattacker och informationspåverkanskampanjer. Det innebär att det finns en risk för att desinformation sprids kopplat till vår kommun.

Kommunikationsplanen innehåller ett avsnitt om kriskommunikation, som har sin utgångspunkt i en risk- och sårbarhetsanalys.

Valnämnden diskuterar hur information om valet når ut till röstberättigade som inte har svenska som modersmål. På kommunens webb finns en kortfattad information om EU-valet, med länk till Valmyndigheten, som har information på många olika språk. Hänvisningen till valmyndigheten, är på kommunens hemsida på svenska och på engelska.

§ 12

Diarienummer VAN 2023/18

Information om Risk- och sårbarhetsanalys valet 2024

Valnämndens beslut

Informationen anmäls till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Valsamordnare Marika Norrman Kron informerar om risk- och sårbarhetsanalys inför EU-valet 2024, som är på gång.

§ 13

Information från valkansliet

Valnämndens beslut

Informationen anmäls till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Valsamordnare Marika Norrman Kron informerar att rekryteringen av röstmottagare och reserver är klart. Valkansliet har träffat och intervjuat kandidater som anmält intresse, därefter gjort urval baserat på att ha bredd och kompetens i valdistrikten. Rekrytering av nya ordförande och vice ordförande är klart. Valkansliet har träffat erfarna röstmottagare som anmält intresse för rollen som ordförande och därefter gjort urval baserat på sammansättning av röstmottagare och den samlade erfarenheten i gruppen.

Valkansliet väntar på besked från länsstyrelsen om hur överlämningen av röster ska ske.

I april drar utbildningarna för röstmottagare igång. Den 22 april är utbildning för ordförande och vice ordförande, dit också valnämnden blivit inbjudna.

Hantering av valsedlar vid valet 2024 – valnämnden är skyldiga enligt lag att distribuera valsedlar för varje parti som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet.

Partierna är själva ansvariga för distributionen av de valsedlar som inte distribueras av valnämnderna.

§ 14

Utbildning valsäkerhet

Valnämndens beslut

Informationen anmäls till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Valsäkerhet är ett samlat begrepp för valadministrationens systematiska arbete med att skydda de uppgifter som ska utföras enligt vallagen. Det handlar om säkerhetsskydd och verksamhetsskydd men även om skydd mot olyckor, informationssäkerhet, krisberedskap och kontinuitetshantering.

Det svenska valsystemet är robust och har hög motståndskraft mot otillbörlig påverkan genom att det är manuellt, decentraliserat, transparent och med starkt skydd för rättssäkerheten. Trots att systemet som helhet är mycket svårt att påverka finns det risker som valadministrationen behöver reducera för att stärka förmågan att motstå störningar. IT-attacker och ryktesspridning via sociala medier är de största hoten för valens genomförande, menar Anna Nyqvist, kanslichef för Valmyndigheten. Exempel på incidenter som har inträffat är inbrott i vallokaler, hot mot röstmottagare, valsedlar stjäls, göms och flyttas om i valsedelstället, otillbörlig propaganda och desinformation om när, var och hur valen genomförs.

Lidköpings kommun arbetar med valsäkerhet, via risk- och sårbarhetsanalys, tar fram åtgärder för att säkra upp, följer hotbildsrapporter från myndigheter, justerar åtgärder löpande och omvärldsbevakar vad som händer lokalt, regionalt och i omvärlden.

§ 15

Diarienummer VAN 2023/22

Ambulerande röstmottagning vid valet 2024

Valnämndens beslut

Valnämnden beslutar att ambulerande röstmottagare ska arbeta utefter Valmyndighetens manual för ambulerande röstmottagning.

Valnämnden beslutar att det går att boka ambulerande röstmottagning 27-31 maj, 3-7 juni och valdagen 9 juni. Senast möjliga tid att boka en ambulerande röstmottagare är söndag 9 juni klockan 16:00.

Sammanfattning av ärendet

Ambulerande röstmottagare är knutna till lokal för förtidsröstningen och ska alltid arbeta i team om minst två röstmottagare.

Ambulerande röstmottagning är för väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte själva kan ta sig till ett röstmottagningsställe. Rösten ska göras i ordning på samma sätt som en förtidsröst i en lokal för förtidsröstning. Ambulerande röstmottagning betyder att röstmottagare kommer till någons hem eller annan plats där hen befinner sig för att ta emot rösten.

Valnämnden har mandat att fatta beslut om hur sent på valdagen en väljare kan få hjälp av en ambulerande röstmottagare. Detta beslut får valnämnden enligt Valmyndighetens bedömning ta utifrån resurser och geografiska förutsättningar. Röstmottagarna måste ha möjlighet att hinna tillbaka för att lämna rösten i röstningslokalen. Det innebär att om en väljare begär hjälp sent på valdagen, så kan det vara för sent att få hjälp att rösta.

Bokning av ambulerande röstmottagning kommer att ske via samtal till valkansliets telefon, kontaktuppgifter kommer finnas på Lidköpings kommuns hemsida. Ambulerande röstmottagare kommer att finnas tillgängliga för att ta emot förtidsröster på särskilda boenden enligt schema. Senast möjliga tid att boka en ambulerande röstmottagare är söndag 9 juni klockan 16:00, därefter tas inga mer bokningar emot.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse ambulerande röstmottagning vid valet 2024
Valmyndighetens handledning ambulerande röstmottagning

Beslutet ska skickas till

Ambulerande röstmottagare

§ 16

Diarienummer VAN 2023/20

Hantering av valsedlar vid valet 2024

Valnämndens beslut

Valnämnden beslutar att endast distribuera partivalsedlar till röstmottagningsställe för de partier som nämnden enligt lag ansvarar för.

Sammanfattning av ärendet

Valnämnden har enligt vallagen ansvar för att det ska finnas blanka valsedlar och partivalsedlar i varje röstmottagningsställe för val till Europaparlamentet för de partier som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet. Valnämnden föreslås besluta om att endast ansvara för att distribuera partivalsedlar för de partier som nämnden enligt lag ansvarar för. Det innebär att de partier som deltar i valen, men som inte har rätt att få sina valsedlar distribuerade av valnämnden, själva ansvarar för att lämna både namn- och/eller partivalsedlar på röstmottagningsstället. De partier som inte anmält sitt deltagande i valet till Valmyndigheten ska nekas att få sina valsedlar utlagda.

Valnämnden rekommenderar att partierna lämnar sina valsedlar till respektive röstmottagningsställe mellan klockan 07:00-07:30 på valdagen. Till förtidsröstningen rekommenderas partierna lämna sina valsedlar i kontaktcenter i stadshuset under perioden 20-21 maj.

Från och med den 1 januari 2022 har nya lagändringar i vallagen trätt i kraft. Förändringarna innebär bland annat att valnämnden tar över ansvaret för att lägga ut samtliga valsedlar i vallokaler och förtidsröstningen. Det innebär att det är röstmottagarna i vallokalerna och förtidsröstningen som ansvarar för att lägga ut samtliga valsedlar i valsedelställen. Partierna är dock även fortsättningsvis ansvariga för att leverera valsedlar i den mängd som förväntas gå åt till röstmottagarna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hantering av valsedlar
Vägledande ställningstagande om distribution av valsedlar

Beslutet ska skickas till

Samtliga partier representerade i Lidköpings kommunfullmäktige
Ordförande i valdistrikten vid utbildningstillfälle

§ 17

Diarienummer VAN 2024/2

Ordning och förbud mot propaganda på röstmottagningsställe vid valet 2024

Valnämndens beslut

Valnämnden beslutar att politisk propaganda – eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val – inte får ske närmare byggnad där röstmottagning pågår än att väljarna kan tillträda byggnaden utan att påverkas eller hindras.

Sammanfattning av ärendet

Förbud mot propaganda

På ett röstmottagningsställe eller i ett utrymme intill detta får det inte förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val (8 kap. 3 § vallagen). Med propaganda avses exempelvis partimöten, valaffischer, tryckt material, flaggor, klädsel eller banderoller med partibeteckning med mera. Det är därför inte tillåtet att uppträda som röstmottagare i sådan klädsel. Partifunktionärer med banderoller eller annan klädsel (t.ex. pins) eller utrustning som är partipolitisk får inte heller uppehålla sig på röstmottagningsställe eller i anslutande utrymme. Om partifunktionärer ska gå in i sådana lokaler måste de ta av sig banderoller och liknande.

Det är inte möjligt att i principbeslut precisera exakt hur stort utrymme intill ett röstmottagningsställe som ska omfattas av förbudet. Det behöver göras en bedömning i det enskilda fallet utifrån bland annat röstmottagningsställets geografiska placering. Omfattningen av förbudsområdet får i stället knytas till syftet med förbudet mot propaganda, dvs. att väljare inte ska påverkas eller hindras i deras val. Valnämnden föreslås därför besluta om att politisk propaganda – eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val – inte ska få ske närmare byggnad där röstmottagning pågår än att väljarna kan tillträda byggnaden utan att påverkas eller hindras.

Förtydligande av ansvar för ordningen

Av 8 kap. 4-5 §§ vallagen framgår att det är röstmottagarna som ansvarar för ordningen på röstmottagningsstället. Den som befinner sig i lokalen eller i ett utrymme intill denna ska rätta sig efter de anvisningar som röstmottagarna ger för att röstmottagningen ska kunna genomföras. Den som inte följer röstmottagarnas anvisningar får uppmanas att tillfälligt lämna lokalen eller utrymmet, om det är av väsentlig betydelse för genomförandet av röstmottagningen. Kan röstmottagningen på grund av en ordningsstörning inte genomföras får den tillfälligt avbrytas.

Väljare som finns på ett röstmottagningsställe eller på en plats som de har anvisats till intill detta när tiden för röstmottagning går ut, ska få tillfälle att rösta innan röstmottagningen avslutas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse förbud mot propaganda och ordning på röstmottagningsställe vid valet 2024

Beslutet ska skickas till

Vallokalerna

§ 18

Övrigt

Valnämndens beslut

Informationen anmäls till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Valnämnden diskuterar frågan angående om något parti vill propagera för EU-valet på Nya stadens torg samt om hur man söker tillstånd för det.